

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/milenium/74705,Obchody-Milenium-Chrztu-Polski-w-diecezji-lodzkiej.html>

ARTYKUŁ

Obchody Milenium Chrztu Polski w diecezji łódzkiej

OKRES HISTORYCZNY

(1956-1970) Od Października do Grudnia

Autor: EWELINA ŚLĄZAK 24.09.2020

Rok 1966 w Polsce – rok Sacrum Poloniae Millenium – był czasem potężnego ożywienia narodowego. Ogniskami tego ożywienia stały się odbywane w całym kraju uroczystości kościelne, gromadzące tłumy Polaków dających świadectwo

katolickiej wierze. Uroczystości takie odbyły się także w diecezji łódzkiej.

Uroczystości milenijne w Łasku (24-25 września 1966 r.)

Uroczystości milenijne w Łasku, które zostały zaplanowane na 24-25 września 1966 r. zbiegły się w czasie z obchodami 600-lecia kolegiaty łaskiej. Program uroczystości został opracowany 21 czerwca 1966 r. podczas posiedzenia księży z dekanatu łaskiego, pabianickiego, szczercowskiego oraz widawskiego. W meldunkach SB znajdujemy informację o dużej mobilizacji wiernych przez lokalne duchowieństwo w związku z planowaną obecnością kard. Wyszyńskiego na uroczystościach milenijnych w Łasku. Jednakże informacje te są nieprawdziwe, ponieważ plan uroczystości nie przewidywał obecności ani prymasa Polski, ani biskupów z innych diecezji.

Przygotowania uroczystości milenium tysiąclecia chrztu Polski w Łasku połączone zostały z jubileuszem miejscowej kolegiaty. Lokalne władze komunistyczne czyniły duże starania w organizacji wydarzeń związanych z obchodami tysiąclecia państwa polskiego będących konkurencją dla uroczystości kościelnych. W celu przeciwdziałania uroczystościom organizowanym przez duchowieństwo dekanatu łaskiego lokalna SB oraz MO podjęły czynności operacyjne, a także kontrolowały drogi dojazdowe do Łasku w dniu uroczystości. Władze komunistyczne z I sekretarzem Komitetu Powiatowego PZPR Edwardem Gajewskim opracowały plan

„w celu przeciwdziałania i umniejszania wagi i znaczenia uroczystości kościelnych oraz odciążenia od udziału w nich społeczeństwa, zwłaszcza młodzieży”.

Plan ten przewidywał organizację wieczornicy harcerskiej we wszystkich szkołach w Łasku, poświęconej wydarzeniom II wojny światowej. Zaplanowana została ona na godzinę wcześniej niż uroczystości kościelne.

Przemówienie prymasa

**Wyszyńskiego do wiernych
zgromadzonych w Kościele oo.
Jezuitów. (fot. Archiwum
Archidiecezji Łódzkiej)**

Kolejnym wydarzeniem przewidzianym przez władze komunistyczne w dniu 24 września 1966 r. na godzinę 20:00 był seans nocny w miejscowym kinie, zaś następnego dnia w godzinach od 10:00 do 12:00 przewidziany był blok bajek dla dzieci. Drugiego dnia, 25 września w Dłutowie koło Pabianic w godzinach od 8:00 do 18:00 zorganizowany został zlot dla starszej młodzieży, podczas którego zaplanowane zostały zawody sportowe, przegląd zespołów artystycznych oraz ognisko harcerskie.

W meldunkach SB znajdujemy informację o dużej mobilizacji wiernych przez lokalne duchowieństwo w związku z planowaną obecnością kard. Wyszyńskiego na uroczystościach milenijnych w Łasku. Jednakże informacje te są nieprawdziwe, ponieważ plan uroczystości nie przewidywał obecności ani prymasa Polski, ani biskupów z innych diecezji.

Uroczystości kościelne w Łasku, które zostały zorganizowane pod hasłem „Sakramenty święte źródłem życia Bożego”, rozpoczęły się 24 września o godzinie 18:00 wraz z przybyciem biskupów sufraganów diecezji łódzkiej: Bohdana Bejze, Jana Fondalińskiego oraz Jana Kulika. Biskupów uroczystość witał około tysięczny tłum, z około 200 osobową reprezentacją dzieci i młodzieży. Przed kościołem zbudowany został ołtarz polowy, zaś w nawie bocznej kościoła zorganizowano okolicznościową wystawę prezentującą cenne dokumenty z XVI i XVII w. oraz przedmioty kultu religijnego. Przybyłych biskupów sufraganów powitał dziekan łaski ks. Zygmunt Franczewski, który poinformował również wiernych o nieobecności ordynariusza diecezji łódzkiej bp. Michała Klepacza ze względu na chorobę. Punktem kulminacyjnym uroczystości była procesja wokół kościoła z obrazem Matki Boskiej Łaskiej oraz uroczysta msza św. celebrowana przez bp. Kulika, podczas którego udzielono błogosławieństwa młodej parze. Uroczystości te trwały do godziny 20:00, według szacunków SB udział wzięło w nich około 2600 osób.

Drugi dzień obchodów rozpoczął się poranną mszą św., podczas której bp Kulik udzielił sakramentu chrztu świętego. Punktem kulminacyjnym tego dnia była uroczysta msza św. przy ołtarzu polowym celebrowana przez bp. Fondalińskiego oraz bp. Kulika, podczas którego odczytano listy od prymasa kard. Wyszyńskiego i bp. Klepacza.

Przywitanie prymasa Wyszyńskiego oraz kard. Wojtyłę przez wiernych zgromadzonych przed katedrą łódzką. (fot. Archiwum Archidiecezji Łódzkiej)

Uroczystości milenijne w Piotrkowie Trybunalskim (15-16 października 1966 r.)

Druga uroczystość diecezjalnych obchodów tysiąclecia chrztu Polski odbyła się w Piotrkowie Trybunalskim. W programie podkreślono historyczne znaczenie miasta – sejmy elekcyjne i Trybunały Koronne – oraz doniosłe wydarzenia z życia religijnego: synody kościelne. W trakcie konferencji duchowieństwa dekanatu piotrkowskiego, która odbyła się 20 czerwca 1966 r. przy udziale bp. Kulika, opracowany został program piotrkowskich uroczystości milenijnych, które zaplanowano na 15–16 października 1966 r.

W celu przeciwdziałania uroczystościom organizowanym przez duchowieństwo dekanatu łaskiego lokalna SB oraz MO podjęły czynności operacyjne, a także kontrolowały drogi dojazdowe do Łasku w dniu

uroczystości.

Centralnym miejscem piotrkowskich uroczystości był Kościół św. Jakuba, w którym zainaugurowane zostały uroczystości w dniu 15 października o godzinie 17:00 przybyciem biskupów sufraganów diecezji łódzkiej: Bejze i Fondalińskiego. Na przykościelnym cmentarzu zbudowany został ołtarz polowy. Lokalna SB w swoich meldunkach donosiła, iż biskupi byli witani przez około 50 księży z okolicznych parafii oraz około 1200 wiernych. Kolejnym punktem programu było uroczyste nabożeństwo celebrowane przez bp. Bejze, podczas którego – podobnie, jak w Łasku – odczytano listy od prymasa kard. Wyszyńskiego oraz od bp. Klepacza.

Na drugi dzień piotrkowskich uroczystości zaplanowane zostały dwa nabożeństwa: w Kościele św. Jacka, gdzie mszę św. celebrował bp Bejze oraz w Kościele p.w. Najświętszego Serca Jezusowego z udziałem bp. Fondalińskiego, zaś w Kościele św. Jakuba zaplanowana była msza św. dla młodzieży, celebrowana przez miejscowych księży.

**Główna uroczystość Tysiąclecia
Chrztu Polski w katedrze łódzkiej.
(fot. Archiwum Archidiecezji
łódzkiej)**

Punktem kulminacyjnym piotrkowskich uroczystości był uroczysta suma w Kościele św. Jakuba. Wśród zaproszonych gości obok biskupów sufraganów: bp. Bejze i bp. Fondalińskiego, znaleźli się wikariusz generalny kurii łódzkiej ks. Jan Źdzarski, pięciu profesorów KUL oraz ATK, a także księża z okolicznych miejscowości i licznie zgromadzeni wierni. Służba Bezpieczeństwa w Pabianicach szacowała iż w uroczystości tej wzięło udział około 4 tysięcy wiernych.

COFNIJ SIĘ